

Pia Parkå
Verksamhetsutveckling
Ledning och samordning

REMISSVAR

Till: Stockholms Stadshus AB
Att: Johanna Magnusson
remiss@stadshusab.se

Remiss av Reviderad Godstrafikplan. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige och beslut om antagande, SSAB 2024/173

Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall har ombetts svara på remiss av Reviderad Godstrafikplan, SSAB 2024/173.

Bakgrund

Syftet med denna plan är att ta ett samlat grepp om Stockholms stads arbete för en hållbar godstrafik. Planen ingår i stadens strategiska ramverk för utvecklingen av transportsystemet enligt översiktsplanens och framkomlighetsstrategins intentioner. Planens syfte är att bidra till en grundläggande förståelse för behovet av godstransporter i staden samt peka ut områden inom vilka staden och näringslivet bör fokusera sitt arbete.

Stockholm Vatten och Avfalls synpunkter

Stockholm Vatten och Avfall ser positivt på att planen inkluderar digitalisering och elektrifiering som viktiga utvecklingstrender för framtiden. Dessa tekniker erbjuder goda möjligheter att förbättra hållbarheten inom avfallsinsamling och transport. Elektrifiering av fordon är en central fråga, och framtida upphandlingar kommer att inkludera krav på fler elfordon. Samtidigt finns det potentiella risker med att förändringar och krav på ny teknik införs utanför befintliga avtal kopplade till upphandlingsprocessen. Vid upphandlingar måste den tillgängliga tekniken och befintliga infrastrukturen beaktas, vilket begränsar möjligheten att snabbt implementera nya lösningar.

Bränslekrav på stora transportfordon, i synnerhet elektrifiering, tenderar att slå hårt på Stockholm Vatten och Avfalls kostnader för transporter av avfall, kemikalier, slam med mera om bolagets upphandlade entreprenörer också kör åt andra uppdragsgivare som inte ställer dessa krav. Stockholm Vatten och Avfall riskerar då att få betala ett högre pris för hela den upphandlade tjänsten. Det är därför av största vikt att Stockholms stad samarbetar regionalt och nationellt för en gemensam, samtidig, omställning så att stadens verksamheter inte behöver ta hela merkostnaden.

Bolaget ser positivt på aktiviteten om samarbete med regional aktörer. För att säkerställa en långsiktigt fungerande avfallshantering krävs noggrann planering och samarbete mellan olika aktörer. Det är önskvärt att godstrafikplanen speglar att både digitaliserings- och elektrifieringsstrategier, inklusive ladd-infrastruktur, behöver baseras på en tydlig långsiktig planering och utvecklas i nära samarbete med Stockholm Vatten och Avfall och andra berörda aktörer. Detta möjliggör att planerade lösningar krävs på entreprenörer vid framtida upphandlingar och implementeras i enlighet med planen.

Det är viktigt att stadens samhällsviktiga verksamheter får yttra sig innan krav kring fordonsval, trafik och bränslen beslutas. Idag finns till exempel inte tillräcklig fordonsflotta med biogas- eller eldrivna lastbilar med släp som kan utföra uppdraget "slamhämtning". Det kommer förmodligen vara fallet en god tid framöver.

Bolaget ser positivt på aktiviteten att förenkla uppföljning av ställda krav i upphandlingar. Stockholm Vatten och Avfall har fått synpunkter från entreprenörer att bolaget ställer tuffa krav men även uppskattning för att bolaget konsekvent följer upp ställda krav.

Anpassning av stadens ytor för att prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik samt verksamheter i levande bottenvåningar medför vissa risker för avfallshandlingen. Det är viktigt att Godstrafikplanen reflekterar behovet av smarta och trafiksäkra lösningar med god arbetsmiljö för hämtpersonalen som ska utvecklas för att säkerställa att avfallstransporter kan fortsätta utföra sin funktion. Stockholm Vatten och Avfall ser positivt på att Godstrafikplanen understryker vikten av genomtänkta och samordnade lösningar mellan olika aktörer.

Ökningen av antalet avfallslösningar inom underjordiska garage och lastfar anses inte vara direkt lämplig. Sådana lösningar medför redan idag svåra hämtställen där specialfordon krävs på grund av begränsad fri höjd och vändmöjligheter. Specialfordon som klarar garagehämtning har dessutom mindre kapacitet jämfört med vanliga fordon, vilket leder till en ökning av antalet transporter och en minskning av effektiviteten.

Möjligheten för avfallstömning nattetid har utretts och visat sig vara mycket begränsad främst på grund av bullernivån vid tömning enligt gällande regelverk. Det är nödvändigt att säkerställa att avfallstransporter fortsatt får finnas i staden under vanlig arbetstid för att kunna utföra sin funktion inom de befintliga riktlinjerna och tillstånden från miljöförvaltningen. Samtidigt ser bolaget positivt på satsningen att påverka lagstiftningen för att i framtiden kunna erbjuda hämtning nattetid.

Avseende *Sjöfart och diversifiering av godsfordon* samt *Gods på vatten och järnväg*, bör det uppmärksammas att delar av Stockholms stads strandlinje mot Mälaren ligger inom Östra Mälarens Vattenskyddsområde. Detta innebär att det inte får förekomma nya verksamheter inom området som strider mot de skyddsföreskrifter som länsstyrelsen föreskrivit med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken. Det framgår från 1 § att ingen ny verksamhet eller hantering får förekomma som kan utgöra risk för vattenförorening.

Då båttrafik och hamnar utgör en risk för förorening bör sådana satsningar beakta risken för att det sker utsläpp som kan påverka råvattenkvaliteten, och därmed dricksvattenförsörjning till över 2 miljoner människor, och lämpliga skyddsåtgärder bör planeras in därefter.

Stockholm Vatten och Avfall saknar bildexempel på de längsta/tyngsta transportfordonen som rör sig i staden och är vanliga inom till exempel bolagets verksamhet.

Christian Rockberger
Verkställande direktör